БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 141 (6576) июлиин 18 (суббото) 1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

1953 оной түрүүшын хахад жэл соо түйлагдаһан арадай ажахын ба культурын ургалта хадаа 1951 ба 1952 онуудай түсэбүүдые дүүргэлгын дүнгүүдтэл адли, СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүд дотор табигдаһан зорилгонууд мүн лэ амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ байна гэжэ гэршэлнэ.

„ПРАВДА".

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ УЛАМ ҺАЙЖАРУУЛАЯ

СССР-эй политическэ үндэһэ һуури байһан ажалшадай депутадуудай Соведүүд гээшэ гүрэниие хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ үргэн ниитэ арад зониие хабаадуулдаг, тэдэнэй эгээл демократическа организацинууд мүн. Коммунистическэ байгуулалтын тон ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ талаар нютагай Соведүүдэй үүргэ улам ехэ боложо байна.

Һүүлшын һунгалтануудһаа хойшо олонхи нютагай Соведүүдэй хүдэлмэри эли бодо һайжараа. Ажахын ба культурна байгуулалтын зорилгонуудые хангалтатайгаар шиидхэдэг, эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриие шадамараар ябуулдаг сельскэ ба сомоной Соведүүдые манай республика доторһоошье хэдэн олоор харуулжа болоно. Энэ талаар Кабанскын аймагай Твороговско, Байкало-Кударын аймагай Красноярска сельскэ Соведүүдэй, Сэлэнгын аймагай Ноёхоной сомоной Соведэй хүдэлмэри жэшээ боложо үгэнэ. Жэшээнь, Твороговско сельскэ Совет эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриие шадамараар табиһан байна. Конституцяар хараалагдаһан саг болзор соогоо сессиеэ зарлажа, ажахын ба культурна байгуулалтын хойшолуулагдашагүй шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг, баталан абаһан шиидхэбэринүүдэйнгээ гүйсэдхэлые сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Кузнецов саг үргэлжэ хинан шалгажа байдаг юм. Депутадууд, эдэбхитэд болон саг үргэлжын комиссинууд Соведэйнгээ хүдэлмэридэ эдэбхитэй һайнаар хабаадалсана, ажалшадай зүгһөө ороһон гомодол, мэдүүлгэнүүд саг болзор соогоо харагдана.

Ажалшадай депутадуудай аймагай, сельскэ, сомоной Соведүүд колхозуудай, МТС-үүдэй, предприятинуудай, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай бүхы ажал хүдэлмэриие һонирхохо, ажахын-политическэ хамаг кампанинуудые амжалтатайгаар үнгэргэхын тулада эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриие саг үргэлжэ ябуулха зэргэтэй.

Теэд нютагайнгаа ажахые ба культурые дам саашадань хүгжөөхэ хэрэгые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилдэг, эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриие һайнаар табижа шадаагүй, баталан абаһан шиидхэбэринүүдэйнгээ гүйсэдхэлые ёһотойгоор эмхидхэдэггүй аймгүйсэдкомууд, сельскэ ба сомоной Соведүүд манай республика дотор үшөө бии.

Ажалшадай депутадуудай Яруунын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет аймагайнгаа ажахые ба культурые хүгжөөхэ хэрэгые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ гэжэ республикын Министрнүүдэй Совет тэмдэглэһэн байна.

Тус аймагай олонхи колхозууд ниитын малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргээгүй, адуу малынь олошорхоһоо байтагай һүүлэй гурбан жэлэй туршада үшөө үсөөрөө. Тэдэнэй ашаг шэмэнь тон бага байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай колхозууд һаамхай үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр миил 535 литр һү һаагаа, хонин бүхэнһөө оройдоо 1,64 килограмм нооһо хайшалаа.

Энэ аймагай ажахын гол һалбари болохо малажалай хангалтагүйгөөр хүгжөөгдэжэ байһанай гол шалтагааниинь тэжээлэй бата бэхи базын байгуулагдаагүй ушар болоно.

Гэхэ зуура, тэжээлэй база байгуулха тухайда хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые аймгүйсэдком, тэрэнэй хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлени хараалһан байгаа. Теэд шиидхэбэринүүдые баталан абаха, хэмжээ-ябуулгануудые хараалха тээшэ хэрэгэй имагтал эхиниинь гэжэ мэдэхэгүй юм гээд, Яруунын аймсоведэй гүйсэдкомой хүтэлбэрилэгшэдые хэлэжэ аргагүй. Гэбэшье, тэдэнэр баталан абаһан тэдэ шиидхэбэринүүдээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө ёһотой һайнаар тэмсэнэгүй гэжэ сэхэ тэмдэглэхэ шухала. Мүнөөшье хараад үзэе. Адуу малай үбһэ тэжээл бэлдэхэ эгээл халуун, тон харюусалгатай үе саг ерэнхэй. Гэбэшье, энэ аймагай зарим колхозуудта үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие мүнөө хангалтагүйгөөр эмхидхэнхэй. Тиихэдэ набшаһата тэжээл бэлдэхэ, силос дараха түсэбөө энэ аймагай нэгэшье колхоз дүүргээгүй.

Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, Яруунын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Филиппов аймагайнгаа хүдөө ажахын гол һалбари—малажалые хүгжөөхэ хэрэгые халирхайгаар хүтэлбэрилнэ, энэ талаар хэды һайн шиидхэбэринүүдые баталан абадагшье һаа, тэдэнэйнгээ гүйсэдхэлые эмхидхэнэгүй.

Партиин XIX съезд болбол нютагай Соведүүдэй бүхы ажал-ябуулгые үндэһөөрнь һайжаруулха, ажахын ба культурна байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ советскэ органуудай эдэбхи үүргые эрид дээшэлүүлхэ зорилго партийна органуудай үмэнэ табиһан байна.

Партийна комитедүүд ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр һонирхохо, тэдэнэй ажал-ябуулгые саг үргэлжэ залан ударидаха, советскэ эмхи зургаануудай кадрнуудые шэлэн дэбжүүлхэ ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ үдэр бүриин анхарал хандуулха уялгатай.

Партийна организацинууд болбол даалгагдаһан хэрэгэйнь түлөө нютагай Соведүүдэй хамаг хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, тэдэнэй революционно һэрэмжые бүхы хэмжээгээр ехэ болгохо зорилготой.

Аймагай, сомоной ба сельскэ Соведүүдэй гүйсэдкомуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ тон хүндэтэй ба харюусалгатай үүргэ даалгагданхай. Тэдэнэр аппарадайнгаа хүдэлмэриие тон һайнаар эмхидхэхэ, хүдэлмэридэхи дутагдалнуудтаяа огто эбсэхэгүй зэргэтэй. Гэбэшье, жэшээнь, Курумканай аймагай гүйсэдхэхэ комитет хүдэлмэридэхи алдуу дутагдалнуудтала эбсэдэг, ажалшадай зүгһөө ороһон шүүмжэлхы ажаглалтануудта ба дурадхалнуудта хайша хэрэгээр хандадаг, шүүмжэлэлые, илангаяа дороһоо ороһон шүүмжэлэлые ёһотой һайнаар дэмжэдэггүй байба.

Ажалшадай депутадуудай тус аймагай Соведэй гүйсэдком сельскэ болон сомоной Соведүүдэй хүдэлмэриие залан ударидадаггүй, ажахын ба культурна байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтээ депутадуудые, Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинуудые үргэнөөр хабаадуулдаггүй байгаа.

Нютагай Соведүүд болбол аймаг, сомон доторхи өөһэдтөө хамаатай ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы асуудалнуудые зоримгойгоор шиидхэхэ, колхозуудай, МТС-үүдэй ба предприятинуудай ажал хэрэгые үдэр бүхэндэ һонирхохо, ажахын перспективнэ асуудалнуудта саг үргэлжын анхарал хандуулха зорилготой.

Ажалшадай депутадуудай аймагай, сомоной ба сельскэ Соведүүд үргэн ниитэ арад зонтой холбоо барисаагаа хододоо бэхижүүлэн, парти, правительствын бүхы директивэнүүдые бодотоор бэелүүлхын түлөө шууд сэхээр тэмсэхэ зэргэтэй.

Ажалша олониитын эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха, шүүмжэлэл ба илангаяа дороһоо ороһон шүүмжэлые бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ гээшэ нютагай Соведүүдэй нангин уялга мүн.

Нютагай Соведүүдэй эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриие эрид һайжаруулжа, ажахынгаа ба культурна байгуулалтынгаа асуудалнуудые улам амжалтатайгаар шиидхэе.

В. В. Маяковскиин түрэһөөр 60 жэлэй ойдо

Петрозаводскын олониитэ В. В. Маяковскиин түрэһөөр 60 жэлэй ойе үргэнөөр тэмдэглэхэ бэлэдхэл хэнэ. Энэ тайхамшагта ойдо зорюулагдаһан лекцинүүд ба вечернүүд үнгэргэгдэнэ.

Карело-Финскэ ССР-эй Культурын министерство районно лекторскэ группануудта туһаламжа болгон, «В. В. Маяковский — советскэ саг үеын эгээн оюун бэлигтэ поэт» гэһэн лекци бэлэдхэбэ. Поэдэй ажабайдалда ба творчестводо зорюулагдаһан выставкэнүүд публична библиотекын уншалгын зал соо, Онежскэ машина бүтээлгын заводой библиотекэдэ ба республикын столицын бусад промышленна предприятинуудта, эмхи зургаануудта нээгдэбэ.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 1953 оной гүрэнэй түсэбые нэгэдэхи хахад жэлдэ дүүргэлгын дүнгүүд тухай

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ управлениин мэдээсэл

1953 оной 1-дэхи хахад жэлдэ промышленностиин, хүдөө ажахын ба транспортын хүгжэлтэ, капитальна барилгын ургалта, эд бараанай эрьесые дэлгэрүүлгэ, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай тоогой ургалта, культурна байгуулалта иимэ тоо мэдээнүүдээр тодорхойлогдоно гэбэл:

I.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬДА ҮЙЛЭДБЭРИИН ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ

Валовой продукци гаргалгын 1-дэхи хахад жэлэй түсэб промышленностиин талаар юрэнхыдөө 100 процент дүүргэгдээ. Промышленностиин валовой продукци үйлэдбэрилгын түсэб тус тус министерствонүүдээр иигэжэ дүүргэгдээ:

	1953 оной 1-дэхи хахад жэлэй түсэбые дүүргэлгын процент
Металлургическа промышленностиин министерство	99
Нүүрһэнэй промышленностиин министерство	101,1
Нефтяной промышленностиин министерство	100,5
Химическэ промышленностиин министерство	102
Электростанцинуудай ба электропромышленностиин министерство	101
Машина бүтээлгын министерство	100,2
Транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын министерство	99
СССР-эй Барилгын материалнуудай министерство	97
СССР-эй Ой модоной ба саарһанай промышленностиин министерство	93
СССР-эй Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин министерство	101
СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын промышленна предприятинууд	100,6
Зам харилсаанай министерствын промышленна предприятинууд	100,4
СССР-эй Культурын министерствын промышленна предприятинууд	103
СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын промышленна предприятинууд	95
Нютагай промышленностиин министерствонүүд ба союзна республикануудай нютагай болон түлишын промышленностиин министерствонүүд	100,7
Олзоборилгын коопераци	99,3

Нүүрһэ, сланецуудые, нефть, байгаалиин газ, бензин, керосин, электроэнерги, гидрогенераторнуудые, газогенераторна двигательнүүдые, металл зүһэгшэ станогуудые, тэрэ тоодо томо, хүндэ ба уникальна станогуудые, автомобильнуудые, троллейбусүүдые, трамвайна вагонуудые, улһанай комбайнуудые, сложно молотилкануудые, нооһоной машинануудые, тракторна скреперүүдые ба бульдозернуудые, синтетическэ фенол, подшипнигуудые, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые, хүдөө ажахын ургамалнуудай дайсадтай тэмсэхэ хорото химикадуудые, будалгын ба бусад химикадуудые, синтетическэ каучук, автопокрышкануудые, приводной ременьнүүдые, транспортерно лентэ, саарһа, спирт ба бусад зүйлэй промышленна продукциие үйлэдбэрилгын түсэб 1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ үлүүлэн дүүргэгдээ.

Хлопчатобумажна, улһан, ноһон ба торгон бүдүүдые, арһан ба резиновэ гутал, мяха, ургамалай тоһо, кондитерскэ зүйлнүүдые, мороженэ, консервнүүд, сай, виноградна ба жэмэсэй архи, мылэ, папиросуудые, хүн зондо зорюулагдаһан бусад товарнуудые бүтээн гаргаха талаар нэгэдэхи хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Гэбэшье, продукциин зарим зүйлнүүдые бүтээн гаргаха талаар түсэбөөр тогтоогдоһон даалгабаринууд промышленностиин зарим һалбаринуудта дутуугаар дүүргэгдээ. Жэшээлхэдэ, Металлургическа промышленностиин министерство хара металлнуудай зарим түхэлэй прокат үйлэдбэрилгөөр даалгабаряа дүүргээгүй, Нүүрһэнэй промышленностиин министерство коксто нүүрһэнүүдэй зарим маркануудай талаар даалгабари, Нефтяной промышленностиин министерство—зарим зүйлэй нефтепродуктнуудые гаргаха түсэб, Электростанцинуудай ба электропромышленностиин министерство—зарим түхэлэй электротүхеэрэлгэ үйлэдбэрилхэ түсэб, Машина бүтээлгын министерство —зарим түхэлэй кузнечно-прессовэ ба химическэ түхеэрэлгэ, мүн хүдөө ажахын зарим машинануудые, Транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын министерство — зарим түхэлэй котёлнуудые, турбинануудые ба прокатна түхеэрэлгэ, СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерство — хирпиисэ, хушалтын зарим материалнууд ба канализационно трубануудые, СССР-эй Ой модоной ба саарһанай промышленностиин министерство хэрэглэлэй модо шэрэхэ, модо болон шпалнуудые үйлэдбэрилхэ түсэб дүүргээгүй.

II.

ПРОМЫШЛЕННА ПРОДУКЦИ ҮЙЛЭДБЭРИЛГЫН УРГАЛТА

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ шухала зүйлэй промышленна продукци үйлэдбэрилгэ, 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулбал, иигэжэ ехэ болоһон байна гэбэл:

	1953 оной нэгэдэхи хахад жэлые 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлтэй сасуулбал процентээр
Шэрэм	112
Булад	109
Прокат	109
Түмэр замай рельснүүд	115
Булад трубанууд	114
Зэд	103
Цинк	114
Туулган	119
Нүүрһэн	106
Нефть	111
Бензин	109
Керосин	124
Дизельнэ түлишэ	113
Байгаалиин газ	106
Электроэнерги	114
Магистральна паровозууд	163
Магистральна электровозууд	117
Троллейбусүүд	152
Автомобильнууд	113
Мотоциклнууд	121
Шарикова ба роликово подшипнигууд	112
Нефтеаппаратура	127
Металлургическа түхеэрэлгэ	111
Экскаваторнууд	106
Паровой турбинанууд	130
Томо гидротурбинанууд	111
Турбогенераторнууд	162
Гидрогенераторнууд	186
Электрическэ томо машинанууд	133
Электромоторнууд	112
Электролампанууд	106
Металл зүһэгшэ станогууд	115
Химическэ түхеэрэлгэ	125
Ээрэлгын машинанууд	102
Нэхэлгын станогууд	120
Счётно машинанууд	108
Тракторнууд	107
Свёклокомбайнууд	122
Каустическа сода	113
Кальцинированнэ сода	120
Минеральна үтэгжүүлгэнүүд	107
Хүдөө ажахын ургамалнуудай дайсадтай тэмсэхэ хорото химикадууд	130
Синтетическэ будагууд	107
Синтетическэ каучук	113
Автопокрышканууд	102
Саарһан	111
Цемент	115
Сонхын шэл	117
Шифер	122
Зөөлэн хушалта	113
Хирпиисэ	117
Стандартна гэрнүүд	116
Велосипедүүд	108
Патефонууд	125
Оёдолой машинанууд	126
Часынууд	116
Фотоаппарадууд	107
Пианина ба рояльнууд	124
Хлопчатобумажна бүдүүд	106
Нооһон бүдүүд	109
Торгон бүдүүд	152
Мяхан ба колбасна зүйлнүүд	105
Загаһан	98
Малай тоһон	101
Һүнэй продуктнууд	100
Үдхэрүүлэгдэһэн һү	119
Ургамалай тоһон	122
Сыр	112
Кондитерска зүйлнүүд	109
Консервнүүд	114
Сай	108
Мылэ	113
Спирт	119
Виноградна архи	128
Пивэ	106
Папиросууд	116

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ СССР-эй бүхы промышленностиин валовой продукци 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулбал 10 процентээр ургаһан байна.

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлһээ промышленностьда түхеэрэлгэ ашаглалга 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулбал, һайжарба. Металлургическа промышленностиин министерствын заводуудта доменно ба мартеновскэ пеэшэнүүдые ашаглалга һайжараа. Нефтяной промышленностиин министерствын предприятинуудта эксплуатационно ба бэдэрэн малталгын скорость ургаба; болбосоруулагдажа байгаа түүхэй эдһээ тунгалаг нефтепродуктнуудай гаралгын процент ехэ болоо. Электростанцинуудай ба электропромышленностиин министерствын районно электростанцинуудта электроэнерги үйлэдбэрилгэдэ түлишын удельнэ гаргаша бага болоо .Синтетическэ аммиакс, кальцинированнэ ба каустическа сода үйлэдбэрилгын арга боломжые улам һайнаар ашаглагдадаг болоо. Цементнэ промышленностиин арга боломжо улам һайнаар ашаглагдадаг болоо. Хлопчатобумажна, нооһоной ба торгоной промышленностиин түхеэрэлгэ һайнаар ашаглагдадаг болоо.

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ промышленна продукциин өөрынь үнэ 4 процент шахуу химдаруулагдаа.

III.

ХҮДӨӨ АЖАХЫ

Колхозууд, машинно-тракторна станцинууд ба совхозууд хабарай тарилгые амжалтатайгаар хэжэ, хабарай культурануудые тариха түсэбөө дүүргэбэ.

1953 оной ургаса абаха тарилгын талмай үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулбал ехэ болоһон байна. Эгээн үнэтэ орооһото культурын —шэниисын тарилгын талмай нилээд ехэ болоо. Сахарна свёклын ба тоһото культурануудай тарилга ехэ болоо. Олон жэлэй ногоонуудые сабшаха талмай ехэ болгогдоһон ба нэгэ жэлэй ногоонуудые, тэжээлэй корнеплодуудые ба силоснэ культурануудые тарилга ехэ болгогдоһон байна. Улһа ба хартаабха тариха талаар түсэбтэ даалгабаринууд дутуугаар дүүргэгдээ.

Энэ жэлдэ машинно-тракторна станцинууд, совхозууд ба колхозууд 1952 онойхидо орходоо техникээр бүри һайнаар зэбсэглэгдэжэ, ургаса хуряалгада оробо. 1953 оной июлиин 1-дэ орооһоной комбайнуудай тоо 1952 оной июлиин 1-дэ байһантай сасуулбал 10 процентээр, тэрэ тоодо самоходно комбайнуудай тоо 33 процентээр ургаба; тракторна ба самоходно сенокосилкануудай тоо 42 процентээр олошорбо. Тэрээнһээ гадна, хүдөө ажахы олон тоото морин сенокосилканууд, жатканууд, ба хуряалгын бусад машинануудые абаба. Хүдөө ажахыда ашаанай автомобильнуудай парк энэ үе соо 6 процентээр ехэ болобо.

1953 оной июлиин 1 хүрэтэр колхозуудта ниитын малай тоо толгой 1952 оной июлиин 1-дэ байһан малай тоо толгойтой сасуулбал: үнеэд —4 процентээр, гахай—7 процентээр, хонид—11 процентээр, морид—4 процентээр олошорһон байна. Колхозуудта шубууд 12 процентээр олошороо. Гэбэшье, ниитын малай тоо толгойн ба шубуудай ургалтын темп түсэбтэ даалгабаринуудһаа гээгдэнэ. Энэ үе соо совхозуудта малай тоо толгой:—үнеэд —8 процентээр, гахай—6 процентээр, хонид—12 процентээр, морид—7 процентээр олошорбо. Совхозуудта шубууд 15 процентээр олошорбо.

IV.

ТҮМЭР ЗАМАЙ БА УҺАН ЗАМАЙ ТРАНСПОРТЫН АШАА ЗӨӨЛГЫН УРГАЛТА

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ түмэр замай транспортаар сүүдхэ соо дунда жэшээгээр ашаа тээлгын ниитэ түсэб 100,8 процент дүүргэгдээ. Гэбэшье, зарим түмэр замууд тэдээндэ тогтоогдоһон ашаа тээлгын түсэб дүүргээгүй.

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ түмэр замууд дээрэ бүхы ашаануудые сүүдхэ соо дунда жэшээгээр тээлгэ 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулхада 6 процентээр ургаба, тэрэ тоодо нүүрһэ тээлгэ 4 процент, кокс—12 процент, нефть ба нефтепродуктнуудые —10 процент, руда—12 процент, хара металлнуудые—8 процент, минеральна барилгын материалнуудые—11 процент, орооһо—8 процент, гурил—14 процент, сахар тээлгэ—17 процент ургаба.

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ ашаанай вагоной эрьесын дунда зэргын саг 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулхада 3 процентээр хороогдобо.

Зарим ашаануудые зөөхэ түсэбэй дутуугаар дүүргэгдэһэн байбашье, 1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ далайн ба гол мүрэнэй транспортын ашаа зөөлгын түсэб 102 процент дүүргэгдээ.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 1953 оной гүрэнэй түсэбые нэгэдэхи хахад жэлдэ дүүргэлгын дүнгүүд тухай

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ управлениин мэдээсэл

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ далайн транспортын ашаа зөөлгэ 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулхада 14 процентээр, гол мүрэнэй транспортын ашаа зөөлгэ 22 процентээр ехэ болоһон байна.

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ автомобильна транспортын ашаа зөөлгэнь 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулхада 15 процентһээ үлүүгээр ургаба.

V.

КАПИТАЛЬНА БАРИЛГЫН УРГАЛТА

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ гүрэнэй капитальна барилгын хэмжээн 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулбал 104 процент болобо, тэрэ тоодо металлургическа промышленностьда 108 процент, түлишын промышленностьда —102 процент, электростанцинууд ба электропромышленностьда —105 процент, машина бүтээлгэдэ —108 процент, барилгын материалнуудай промышленностьда—108 процент, ой модоной ба саарһанай промышленностьда —109 процент, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностьда—108 процент, түмэр замай транспортда—113 процент болобо. Гэбэшье, 1953 оной нэгэдэхи хахад жэлэй барилгын түсэбые министерствонүүд дутуугаар дүүргээ.

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ гэр байрын барилга, һургуулиин барилга, элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудые, үхибүүдэй садуудые, яслинуудые, пионерскэ лагерьнуудые, кинотеатрнуудые ба культурна байра байдалай бусад эмхи зургаануудые барилга тон ехээр хэгдэбэ. 1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ капитальна хүдэлмэринүүдэй хэмжээн 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулхада: гэр байрын барилгын талаар —107 процент, һургуулиин барилгын талаар —117 процент, больницануудые ба поликлиникэнүүдые барилгын талаар —116 процент, үхибүүдэй садуудые ба яслинуудые барилгын талаар —130 процент болобо.

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ Барилгын министерство 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулхада барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдые 10 процент ехээр дүүргэбэ. Гэбэшье, тэрэ хадаа 1953 оной нэгэдэхи хахад жэлэй түсэбые дутуугаар дүүргээ.

VI.

ЭД ТОВАРАЙ ЭРЬЕСЫН ДЭЛГЭРЭЛГЭ

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ советскэ худалдаа наймаан саашадаа дэлгэрэн хүгжэжэ үргэлжэлөө. Промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин талаар түйлагдаһан шэнэ амжалтануудай, ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй, продукциин өөрынь үные химдаруулһанай үндэһөөр, Правительство 1953 оной апрелиин 1-һээ эхилээд эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничнэ сэнгүүдые шэнээр — карточна гуримые болюулһанай һүүлээр зургаадахяа — доошолуулһан байна. Сэнгүүдые шэнээр химдаруулга хадаа советскэ түхэригэй саашадаа бэхижэхэ, тэрэнэй худалдан абаха шадабариие ехэ болгохо, хүн зондо эд товарнуудые худалдалга саашадань ехэдхэхэ ябадалда туһалба.

1953 ондо Правительство 20 миллиард гаран түхэригэй хэмжээтэй үргэн хэрэглэлэй товарнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха ба хүн зондо худалдахаар эльгээхэ талаар нэмэлтэ даалгабари тогтообо.

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлэй турша дотор хүн зондо **гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаагаар** 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхиһээ 15 процент ехэ товарнууд худалдагдаба. Тиихэ зуура, сэнгүүдэй химдаруулагдаһанай, арад зоной хэрэглэхэ товарнуудые үйлэдбэрилгын ургаһанай ба рыночнэ фонднуудые ехэдхэхэ талаар Правительствын бусад хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар, 1953 оной II кварталда хүн зондо 1952 оной II кварталайхиһаа 23 процент ехэ эдеэ хоолой ба промышленна товарнууд худалдагдаа.

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ эдеэ хоолой зарим товарнуудые худалдалга 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулхада иимэ хэмжээгээр ехэ болоо: мяха ба мяханай продуктнууд —30 процент, загаһа ба загаһанай продуктнууд —2 процентээр, малай тоһо —26 процентээр, ургамалай тоһо ба эдеэндэ хэрэглэгдэхэ элдэб янзын өөхэ —14 процентээр, сыр —23 процентээр, үндэгэ—18 процентээр, сахар —25 процентээр, кондитерска зүйлнүүд—18 процентээр, сай худалдалга—18 процентээр ехэ болобо.

Промышленна товарнуудай дундаһаа иимэ товарнуудые худалдалга нилээд ехэ болоо гэбэл: хлопчатобумажна бүдүүдые— 14 процент, торгон бүдүүдые—34 процент, хубсаһа—29 процент, трикотажна зүйлнүүдые—24 процент, оймһонуудые—27 процент, арһан гутал—24 процент, часынуудые—28 процент, оёдолой машинануудые—32 процент, мебель—34 процент, пылесосуудые—32 процент, патефонуудые—22 процент, телевизорнуудые худалдалга—3 дахин ехэ болоо. Хүн зондо хүнгэн автомобильнуудые худалдалга 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхиһээ 72 процент, мотоциклнүүдые—33 процент ба велосипедүүдые—13 процент ехэ болоо.

Гэбэшье, зарим товарнууд тушаа хүн зоной эрилтэ хэдэн олон районуудта бүрин гүйсэдөөр хангагданагүй.

Гүрэнэй ба кооперативна магазинуудта хүдөө ажахын продуктнуудые худалдалгын ехэ болохын хажуугаар, 1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ **колхозно рынок** дээрэ хүн зондо эдэ продуктнуудые худалдалга, илангаяа шэниисын гурил, крупа, үндэгэ, хартаабха ба овощынуудые, шубуунай мяха ба мёд худалдалга ехэ болоо. Колхозно рынок дээрэхи сэнгүүд 1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ химдарһан байна.

VII.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ, АЛБАХААГШАДАЙ ТООГОЙ ОЛОШОРОЛГО БА АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЫН УРГАЛТА

СССР-эй арадай ажахыда 1953 оной нэгэдэхи хахад жэлэй эсэстэ хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай тоо, 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэй эсэстэ байһан тоотой сасуулбал, 1150 мянган хүнөөр олошорбо. Промышленностьда, хүдөө ажахыда, барилгада ба транспорт дээрэ хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай тоо 1030 мянган хүнөөр, һуралсалай, научна шэнжэлэлгын ба эмнэлгын эмхи зургаануудта—120 мянган хүнөөр олон болоһон байна.

Урда урдын жэлнүүдтэшье, мүн 1953 ондо орон дотор хүдэлмэригүйдэлгэ байгаагүй.

Мэргэжэлтэ залуу 100 гара мянган хүдэлмэришэд фабрично-заводской һургуулинуудые, горнопромышленна һургуулинуудые дүүргээд, промышленностьда, барилгада, транспортда хүдэлмэрилхөөр нэгэдэхи хахад жэлдэ эльгээгдээ.

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ промышленностьда хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулхада 5 процентээр ургаба.

VIII.

КУЛЬТУРНА БАЙГУУЛАЛТА БА ЭЛҮҮРЫЕ ХАМГААЛГА

Энэ жэлдэ хүдэлмэришэнэй ба хүдөөгэй залуушуулай һургуулинуудые оруулалсаад, долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудые дүүргэһэн хүнүүдэй тоо үнгэрһэн жэлэйхиһээ 18 процент олон байгаа, тэрэ тоодо дунда һургуулинуудые дүүргэжэ, болбосоролой аттестат абагшадай тоо 37 процентээр олон болоо.

Дээдэ һургуулинууд ба техникумүүд (заочнотойгоо хамта) энэ жэлдэ 500 мянга гаран залуу мэргэжэлтэдые бэлэдхэн гаргажа байна.

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ хэблэгдэһэн номуудай тираж 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулхада 20 процентээр ехэ болобо. Тиихэдээ эхин, долоон жэлэй ба дунда һургуулида зорюулагдаһан учебнигүүдэй тираж 58 процентээр ехэ болоо.

СССР дотор түлөөһэгүйгөөр хүн зондо олгогдодог медицинскэ туһаламжые 1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ саашадань һайжаруулжа ба хүгжөөжэ үргэлжэлөө. Больницануудай, нарайлгын байшангуудай, санаторинуудай ба амаралтын байшангуудай сеть үргэдхэгдөө. Эмнэлгын ба диагностическа аппаратураар тэдэниие хангалга һайжараа. 1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ эмүүдые, медицинскэ түхеэрэлгэ ба инструментнүүдые үйлэдбэрилгэ үнгэрһэн оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулбал 14 процентээр ургаба.

Салин хүлһыень хэбээрнь үлөөжэ, бүхы хүдэлмэришэдтэ ба албахаагшадта жэл бүри олгогдодог ээлжээтэ амаралтаяа энэ оной нэгэдэхи хахад жэлдэ 20 миллион шахуу хүн эдлэбэ.

* * *

1953 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ арадай ажахын ба культурын ургалта, мүн 1951 оной, түсэбые ба 1952 оной түсэбые дүүргэлгын дүнгүүд юу гэршэлнэб гэхэдэ, 1951—1955 онуудта СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүдээр табигдаһан зорилгонууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ управлени.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭИ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

СССР-эй Дунда машина бүтээлгын министерствые бии болгохо тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ **тогтооно:**

СССР-эй Дунда машина бүтээлгын ниитэсоюзна министерство бии болгожо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталһан списогэй ёһоор предприятинуудые болон организацинуудые тэрээндэ дамжуулан үгэхэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Малшадые эд бараагаар хангаха хэрэгтэ һаналаа табинагүй

Бичурын аймагай Новосретинскэ сельпогой хүтэлбэрилэгшэд зунай сагта ажалшадые эд бараагаар дүүрэн хангаха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна. Тус сельпогой харьяата магазинуудай нэгэниинь шье нүүдэл наймаа эмхидхэнэгүй. Тиимэһээ, малай фермэнүүдтэ, гүүртэнүүдтэ ба таряанажалай бригадануудта байһан колхознигууд хэрэгтэй юумэеэ абаха аргагүйдэнэ.

Гадна, энэ сельпогой магазинуудай продавецүүд ажалай журам эбдэдэг юм. Жэшээлхэдэ, № 29 магазинай продавец нүхэр Санжиева магазинаа дуратай сагтаа нээгээд, дурагүй сагтаа гэртээ байдаг юм. Тиимэһээ, тус магазин ехэнхидээ хаалтатай байдаг.

Мүнөө үбһэ хуряалгын харюусалгатай үе болобо. Тиимэһээ ажалшадые эд бараагаар **саг үргэлжэ** хангахын тула нүүдэл наймаа үргэнөөр эмхидхэхэ гээшэ тон шухала. Энээниие тус сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Рябов һайн мэдэбэшье зохихо хэмжээ абанагүй.

М. Базарсадуев.

Түрүү һаалишад

Һаалишад комсомолканууд Ольга Кукшинова, Елена Балданова, Татьяна Ермоева, Ольга Борбоева гэгшэд Байкало-Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишадай дунда оролдосото ажалаараа суурхана. Июнь ба июль һарада һү һаалгаар Ольга Кукшинова фермэ соогоо түрүү һуури эзэлээ. Энэ һаалишан өөрынгөө дааһан үнеэдһээ июнь һара соо 2270 литр һү һаажа, түсэбөө 141,9 процент дүүргэһэн ба түлнүүдые бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн байха юм. Комсомолканууд Е. Балданова, Т. Ермоева, О. Борбоева гэгшэд шэнэ түлнүүдые мүн лэ элүүр энхээр харууһалха зуураа, һү һааха даабаряа июнь һара соо 120—130 процент дүүргэһэн байна.

Фермын коллектив һү тушаалгаар гүрэнтэйгөө болзорһоо урид тоосохын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

В. Непомнящих.

Мал үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргээ

Түнхэнэй аймагай «Улаан-Тооро» колхоз ниитынгээ адуу мал үсхэбэрилхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэбэ. Жэшээлхэдэ, адуу мори үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые 105,5 процент дүүргээд, шэнэ түл абаха даалгабаряа 100 процент болгоо. Үшөө 10 унага абахаар хүлеэжэ байна. Эбэртэ бодо мал үсхэбэрилхэ түсэбөө энэ колхоз 104,2, хони — 102, гахай—100, шубуу—206 процент дүүргэһэн байна.

Эдэ бүхы амжалтанууд имагтал колхозой малшадай оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар түйлагдаа. Жэшээнь, һаалишад Буда Убушеева, Валентина Тухуренова, Иринчина Холбоева, Бадма Холбоева, Дарима Шагдурова, Додолой Дуралова гэгшэд өөһэдынгөө дааһан үнеэн бүриһөө тугал абаад, һайнаар түлжүүлжэ байна.

Д. Зандеев.

Гахайн типовой байра барижа байна

Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхоздо гахайн типовой дулаан байра баригдажа дүүргэгдэхэ ойртоо. Энэ байра соонь 56 эхэ гахай ба 4 азарга гахай байха, тэдээниие эдеэлүүлхэ столово, тэжээл буйлуулха кухни түхеэрэгдэхэ юм. Тус байра газаагаа үргэн ехэ хашаатай, тэрээниие зубшуулан, гахайнуудай зундаа байха байратай байха болоно. Эхэ гахай бүхэн амяраа таһалгатай байха. Гахайн байра шифереэр хушагдахань. Хашаа соонь худаг малтагдажа байна. Мүн тэжээл хадагалха ехэ овощехранилищи баригдажа дүүргэгдээ. Фермэ шадар гахайнуудай бэлшэхэ һайн бэлшээри бии.

Ерэхэ үбэлжэлгые «Гигант» колхозой гахайнууд гэрэлтэй, хуурай ба дулаан байра соо үнгэргэхэнь.

В. Дерюгина.

КПСС-эй Уставай эрилтэнүүдые наринаар сахиха

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съездээр табигдаһан гол зорилгонуудые бэелүүлхын тулада партийна организацинуудай үүргые саашадань дээшэлүүлхэ, партийна хүдэлмэриин эмхидхэлэй формо ба методүүдые улам нарижуулха, партиин хэрэгэй түлөө коммунист бүхэнэй харюусалгые бүри ехэ болгохо шухала.

КПСС-эй шэнэ Устав хадаа партийна организаци бүхэнэй, тэрэнэй гэшүүн бүхэнэй түрүү үүргые дээшэлүүлхэ шухала байһые онсо тэмдэглэнэ.

Мухаршэбэрэй аймагай партийна организаци КПСС-эй шэнэ Уставые хүтэлбэри болгон хүдэлмэреэ зарим тэды һайжаруулаа. Ажахын ба политическэ зорилгонуудые шиидхэхэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлхэ, партидоторой демократиие хүгжөөхэ талаар коммунистнуудай эдэбхи хэшээл нилээд ургаа.

КПСС-эй XIX съездһээ хойшо партиин айком, партийна эхин организацинууд колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ талаар горьтой хүдэлмэри ябуулһан байна. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ, «Гигант», «Үнэн» гэжэ томодхогдоһон колхозуудай түрүүлэгшэнэрээр хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, коммунистнууд нүхэд Фролов, Старков, Мижитов; «Гигант», «Искра», Ленинэй ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай партийна организацинуудай секретарьнуудаар партиин айкомой ба аймгүйсэдкомой аппарадта хүдэлмэрилжэ байһан нүхэд Леонов, Путинцева, Ерофеев, Красинский гэгшэд һунгагдаһан байна. Тэдэнэр даалгабарита хүдэлмэреэ бултадаа муубэшээр дүүргэжэ байдаг.

КПСС-эй Уставай эрилтэнүүдые бэелүүлэн, партийна эхин организацинууд коммунистнуудай, комсомолецуудай болон партийнабэшэ эдэбхитэдэй, тэрэшэлэн интеллигенциин идейно-политическэ талаараа ургахын тулада горьтой хүдэлмэри ябуулаа.

Энэ жэлдэ аймаг дотор 55 политһургуули ба кружок хүдэлмэрилөө. Тэдэндэ 1055 хүн, тэрэ тоодо 746 коммунистнууд, 150 комсомолецууд, 159 партийнабэшэ эдэбхитэд һураһан байна. Үзэһэн материалнуудаа коммунистнууд, комсомолецууд болон партийнабэшэ эдэбхитэдэй гүнзэгыгөөр ойлгоһыень дүн гаргалгын занятинууд харуулаа. «Искра», Сталинай нэрэмжэтэ (Шэнэ-Заган) колхозуудай, «Эрдэм» совхозой, Подлопатинска, Хара-Шэбэрэй долоон жэлэй һургуулинуудай болон бусад партийна организацинуудай кружогууд, политһургуулинууд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилһэн байна.

Гэхэтэй хамта, аймагай партийна организациин ябуулдаг идеологическа хүдэлмэридэ горьтой дутуунууд бии. Зарим партийна организацинууд, тэдэнэй секретарьнууд идеологическа хүдэлмэриие үшөө тоодоггүй дээрэһээ партийна пропаганда эмхидхэхэ, илангаяа идейнэ удхыень дээшэлүүлхэ талаар бага анхарал табина. Иимэ партийна организацинуудай тоодо «Победа», «Коммунизм», Сталинай нэрэмжэтэ (Сутай) колхозуудай, аймсоведэй гүйсэдкомой Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлениин партийна организацинууд оролсоно.

Мүнөө үедэ дороһоо гараһан шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые дэлгэрүүлхэ гээшэ ехэ шухала байна. Энээн тухай КПСС-эй XIX съездын шиидхэбэринүүд соо онсо тэмдэглэгдэнэ.

Партиин шэнэ Уставай эрилтэнүүдэй ёһоор, манай аймагай партийна организациин коммунистнууд колхозуудай правленинүүдэй, парторганизацинуудай хүдэлмэриин дутуунуудые зоримгойгоор элирүүлэн шүүмжэлдэг болоо. Малай байранууд муугаар баригдана, колхозно тосхониие радиофикацилха ба электрификацилха хэрэгые хэдэн жэл удаагаар таһалдуулна гэжэ «Победа» колхозой парторганизациин коммунистнууд артелиингээ правлениие хурсаар шүүмжэлһэн байха юм. Парторганизациин коммунистнуудай табиһан энэ асуудал колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, дэмжэгдэһэн байна. Тэрэнэй һүүлээр тосхоноо радиофикацилха ба электрификацилха хүдэлмэри амжалтатайгаар ябуулагдажа эхилээ.

Гэхэ зуура, зарим партийна организацинуудта шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ һулаар дэлгэрүүлэгдэнэ. Шүүмжэлэлые тоохогүй, тэрэниие хабшаха ябадал үзэгдэдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, шүүмжэлэлые автобазын директор коммунист нүхэр Игумновай хабшаһан баримта партиин айкомой бюрогой заседани дээрэ һаяшаг зүбшэн хэлсэгдээ. Игумновай хуули бусын ябуулганууд тухай базын бухгалтер нүхэр Калгина «Бурят-Монгольская правдада» тон зүбөөр бэшэхэдэнь нүхэр Игумнов өөрынгөө алдуунуудые заһахын оронда «Востокзаготзерногой» республиканска контородо Калгина тухай худал хуурмаг мэдээсэл эльгээжэ, тэрээниие хүдэлмэриһөөнь гаргуулһан байна. Мүнөө нүхэр Калгина хүдэлмэридөө дахин оруулагдаһан, шүүмжэлэлые хабшаһанайнгаа түлөө нүхэр Игумнов партийна шанга зэмэ абаһан байна.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгын үүргые тоодоггүй дээрэһээ зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд партийна ба гүрэнэй журам эбдэнэ. Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ковалев хүдэлмэриин үедэ архи уугаад ябажа байдаг заншалтай.

Партиин айком шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлхэ хэмжээнүүдые абажа байна. Энээн тухай асуудал партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг болоо.

КПСС-эй айком болбол олониитэдэ түшэглэн хүдэлмэрилхын тулада эдэбхитэдтэй ябуулха хүдэлмэриие һайжаруулжа байна. Партийна суглаанууд, партийна активай суглаанууд болон пленумүүд хаһа саг соогоо, бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэгдэдэг болоо.

Эдэ бүгэдэ хадаа коммунистнуудай үүсхэл эдэбхиие дээшэлүүлжэ, ажал хүдэлмэридэ али бүхы талаһаань нүлөөлхэ арга боломжо олгоно.

Олохон партийна эхин организацинууд партидоторой демократиие наринаар сахидаг болоо. Партийна эхин организацинуудта болоһон тоосоото-һунгуулиин суглаанууд дээрэ коммунистнууд хадаа хүтэлбэрилэгшэдэйнгөө хүдэлмэриин алдуу дутуунуудые шууд элирүүлжэ, тэдэнэй хүдэлмэридэ тон зүб сэгнэлтэнүүдые үгэһэн байна.

Партийна суглаанууд хаһа саг соогоо, бэлэдхэл һайнтайгаар, шүүмжэлэл ехэтэйгээр үнгэргэгдэдэг, ажахын болон политическэ асуудалнууд дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдэдэг болоо. Гэхэтэй хамта, зарим парторганизацинуудай секретарьнууд нүхэд Маханов (промкомбинат), Богомолов (Шэнэ-Заганай долоон жэлэй һургуули), Дымбрылов (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз) партидоторой демократиие бэелүүлхэ талаар партийна суглаануудай үүргые ба удхые тооногүй.

Эдэ партийна организацинуудта жэлэй эхинһээ хойшо оройдоо гурба-дүрбэн суглаан үнгэргэгдөө. Тиихэдэ зарим парторганизацинуудай секретарьнууд суглаануудые олоор хэхые оролдоод лэ харин тэдэнэйнгээ шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые эмхидхэдэггүй, хинан шалгадаггүй байна. Жэшээлхэдэ, «Искра» колхозой партийна организаци энэ жэлдэ партийна суглаа арба дахин хэһэн байна. Эдэ хэдэн олон суглаануудые үнгэргэбэшье, эмхидхэлэй хүдэлмэри хэдэггүй байха юм.

КПСС-эй Уставай ёһоор 20 партийна организацида бюро һунгагданхай. Тэдэнэй олонхинь ажал хүдэлмэреэ коллегиальнаар хүтэлбэрилдэг байха юм. Гэбэшье, зарим секретарьнууд коллегиальна хүтэлбэриин удхые үшөөл тооногүй.

Партиин Устав хадаа КПСС-эй гэшүүдэй үмэнэ социалистическэ зөөриие наринаар хамгаалха эрилтэ табина. Гэбэшье, социалистическэ зөөридэ гар хүрэхэ ябадал эндэ тэндэ үшөөл гарадаг байха юм. Хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадал усадхаха талаар горьтой хүдэлмэриин хэгдэһэн болобошье, зарим колхозуудта ниитын зөөри үбэршэлхэ ябадал үшөө гарадаг байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Варфоломеев, счетовод Кравцоватай хамта колхозой зөөридэ өөрынгөө зөөри шэнгеэр ородог байгаа. Тиин шалгалта хэхэдэ, тэдэнэр 50 шахуу мянган түхэригэй гарзада колхозоо оруулһан байха юм.

Эдэ баримтануудые усадхахын тулада КПСС-эй айком партийна активай аймагай суглаа үнгэргэжэ, аймагай парторганизациин коммунистнуудай зүгһөө партиин Уставай эрилтэнүүдые дүүргэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсээ. Суглаанда хабаадагшад Устав эбдэдэг зарим коммунистнуудые буруушаан зэмэлхэ зуураа, КПСС-эй айкомой хүдэлмэриин горьтой дутуунуудые хурсаар шүүмжэлээ. Айком болбол коммунистнуудай шүүмжэлхы ажаглалтануудай үндэһөөр хүдэлмэридэхи дутуунуудаа усадхаха, партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриие партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдэй, КПСС-эй Уставай ёһоор һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалаа.

И. МИРОШНИЧЕНКО, КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой секретарь.

УБҺЭ САБШАЛГА ХУРЯАЛГА ХОЁРЫЕ ЗЭРГЭ ЯБУУЛХА

Үбһэшэдэй бүтээсэ ехэтэй ажал

Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр С. Цынгуев) гэшүүд Мухаршэбэрэй аймагай «Победа» колхозой колхознигуудай хандалгые халуунаар угтажа, үбһэ хуряалгые үргэнөөр эхилээ.

200 гаран колхознигууд 10 гаран бригада боложо, намагтай дооро, уһа горхоной захын сабшалангуудые сабшажа эхилһээр үнинэй. Июлиин 10 болотор энэ артелиинхид 695 гектар сабшалангаа сабшаһан, 957 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэһэн байха юм. Мүн силос даража байна.

Үбһэндэ ороһонһоо хойшо Гомбоцырен Цыдыповэй хүтэлбэрилдэг тарянажалай нэгэдэхи бригада колхоз соогоо түрүүлжэ ябана. Энэ бригадынхид 354 гектарай үбһэ сабшаһан, 240 центнер үбһэ һайн шанартайгаар хуряажа абаһан, 500 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэһэн, 50 тонно силос дараһан байна. Эндэ мүн Чесанын МТС-эй ахалагша машинист Пылма Бадмаевагай хүтэлбэрилдэг тракторна агрегат хүдэлмэрилнэ. Агрегадайхид үдэр бүриингөө нормые хододоо 100—150 процент дүүргэнэ.

Р. Баяндуев.

Мүрысөө үүсхэгшэдэй хэрэг

Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ колхозуудай республиканска социалистическэ мүрысөө үүсхэгшэ Мухаршэбэрэй аймагай «Победа» колхозой гэшүүд үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулжа байна. Һайн ургасатай 400 гектар нуга газар түүбэрилэн сабшагдаа. Доро газарнууд, болдогтой, һөөг бургааһатай участогууд, ойн соорхойнууд сабшагдажа байна. Иимэ газарнуудта үдэр бүри 60 колхознигууд гар хажуураар сабшана. Мүн косилкаар сабшажа болохоор газарнуудта 12 морин косилканууд хүдэлмэрилнэ. Мүнөө энэ колхозой сабшалан дээрэ түрүүшын һүринүүд жэрылдэнэ.

Бригада хоорондын социалистическэ мүрысөөндэ нүхэр Медведевэй хүтэлбэрилдэг тарянажалай бригада түрүүлжэ ябана. Энэ бригада июлиин 14 болотор 100 гектар газарай үбһэ сабшаа, 120 центнер үбһэ хуряажа һүрилөө, 50 тонно силос дараа, 300 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхээ. Морин косилкануудай машинистнууд Михаил Колобков, Шариф Тогобеев гэгшэд үдэр бүри 5 гектар шахууе сабшана. Колхознигууд — гар хажууршад Егор Черных, Степан Черных, Серафим ба Екатерина Санинууд, Вера ба Матрена Яньковануд үдэр бүри 0,65 гектар сабшана, нормонь 0,45 гектар юм.

Дүрбэдэхи тарянажалай бригада мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлнэ.

М. Александров.

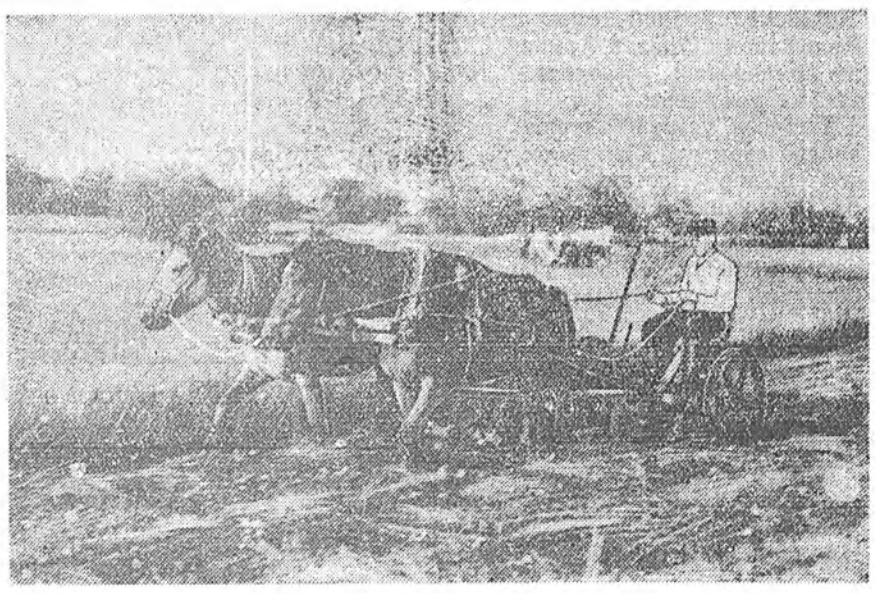

Кабанскын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгые муу бэшээр ябуулна. Энэ колхозой тарянажалай № 3 бригадын сенокосилкын машинистнууд оролдосотойгоор ажаллажа, үдэрэйнгөө даалгабарииe хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша машинист Николай Мертвецов үбһэ сабшажа ябана. Энэ нүхэр үдэр бүри 3 гектар үбһэ сабшахын орондо 4—4,5 гектар сабшана.

А. Мантаевай фото.

Уялгануудаа дүүргэнэбди

Колхозно ниитын малда тэжээлэй бата база байгуулха эгээл харюусалгата саг эхилээ.

Манай колхоз энээнэй урда жэлнүүдтэ малаа үбһэ тэжээлээр дутаадаг байгаа. Энэ жэлдэ малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө сабшалангайнгаа газар һайжаруулһан ба энээнэй урда жэлнүүдтэ сабшагдадаггүй газарнуудые сэбэрлэжэ, сабшалангай газар болгоһон байна.

Энэ жэлдэ манай колхоз 1500 гектар сабшалангай үбһэ хуряажа абаха байна. Тэрээн дээрэһээ 18 мянган центнер үбһэ хуряажа, 837 толгой эбэртэ бодо малда, 3723 толгой хонидто, 257 толгой ямаадта, 230 толгой адуунда бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ байнабди. Малажалые хүгжөөхэ 1953 оной гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлэй малаар сүм дүүргээбди.

Адуу малдаа элбэг ехэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхын тулада социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо зуураа, манай колхознигууд бодото уялгануудые абажа, бүхы хүдэлмэреэ түсэблэһэн, үбһэ хуряалгада аймаг соогоо эгээн түрүүлэн ороһон байна.

Үбһэ ногооной һайнаар ургаһан голой шугы нугануудта 25 гар хажууршад, 4 сенокосилка хүдэлмэрилжэ байна. Гар хажууршан бүхэн үдэр соо 0,60 гектар сабшаха гэһэн уялгаяа түрүүшын үдэрһөө хойшо дүүргэжэ эхилээ. Илангаяа сенокосилкаар үбһэ сабшахада таарамжагүй буртаг газартай байбашье, манай колхозой машинистнууд нүхэд Георгий Шигин, Алексей Зубакин, Петр Козулин, Федор Матвеев гэгшэд үдэртөө 5 га сабшаха даалгабаритай аад, 6 гектар сабшаха гэһэн уялга абаа. Манай колхознигууд үбһэ хуряаха тусхай даалгабарияа хүдэлмэриин 30 үдэр соо дүүргэхэ юм.

Сабшагдаһан үбһэеэ эрхим шанартайгаар хуряаха ба сомохын тулада тэмсэхэбди. Мүнөө ургасатай газарнуудые түүбэрилэн хуряажа байһан үедэ тармууршад ба бухалшадай зариманиинь тарянай буртаг үбһэ түүхэ, набшаһа мүшэр бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ хабаадалсана. Тэдэнэр энэ ажалда үдэшэ үглөөгүүр ябадаг юм.

Манай колхоздо үбһэ хуряалгын 2 бригада эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэр үдэрэй тусхай гуримтай. Бүхы колхознигууд энэ гуримай ёһоор ажалладаг. Мори амаруулха, гар ба машинын хажуурнуудые заһабарилха, хурсадха сагууд тогтоогдонхой. Энээнэй ашаар колхозник бүхэн сагаа алмаха, үдэр соо ехэ ажал бүтээхэ арга боломжотой.

Үбһэ сабшалга, хуряалга ба сомолгын халуун үедэ сомоонуудые хоройлхо, хоройн модо бэлэдхэхэ хэрэг гарадаг байна. Тиимэһээ наһажаал болоһон колхознигууд үдэшэ үглөөгүүр хорой бариха модо, үртэһэ бэлэдхэдэг.

Үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ 120 колхозник гаранхай. Мэнэ һаяхан үхибүүдэй ясли түхеэржэ, нарай үхибүүдтэй 23 эхэнэрнүүд үбһэнэй хүдэлмэридэ хабаадуулагдаба.

Колхозой партиина эхин организаци (секретариинь нүхэр Закиров) үбһэ хуряалгада хүдэлдэг колхознигуудай дунда агитационно-массовай хүдэлмэри һайнаар эмхидхээ. Агитаторнууд нүхэд Филимон Вставский, Василий Зубакин, Мария Ивакина гэгшэд үдэр бүри газетэ уншажа үгэдэг, уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон манай колхознигууд адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ аргатай. Бидэнэр колхознигууд үбһэ хуряалгые таряа хуряалгын эхилтэр гол түлэб дүүргэхэ хүсэлэнтэйбди.

Л. Е. Зубакин, Заиграйн аймагай Илькын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Шэнэ электростанцинууд

Манай республикын колхозуудта жэл бүри хэдэ хэдэн шэнэ электростанцинууд бариглажа, ашаглалгада оруулагдана. Колхозуудта электростанцинуудые бариха жэлэй түсэб мүнөө 120 процент дүүргэгдээд байна.

Энэ жэлдэ Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо шэнэ электростанци баригдажа, һаяхан ашаглалгада оруулагдаба. Энээнэй ашаар колхознигуудай гэрнүүдтэ, колхозой правлени болон культурна бусад эмхи зургаануудта электрын гэрэл нособо. Гадна, малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд механизацилагдажа эхилээ. Жэшээлхэдэ, һүнэй-товарна, гахайн, адуунай ба тахяагай фермэнүүдтэ тусхай моторнууд тодхогдоо. Тарянай ток дээрэ молотилка, таряа сэбэрлэхэ машинанууд болон бусад механизмууд хүдэлгэгдэхөөр хараалагдана. Мүнөө колхозой ажахын үйлэдбэриин гол участогуудта үндэр-вольтно лининүүд татагдаа.

Һаяхан Бичурын аймагай Лениннэй нэрэмжэтэ колхозой гэрнүүд ба үйлсэнүүдээр электрын гэрэл нособо.

Мухаршэбэрэй аймагай «Победа», Бичурын аймагай Логовскиин, Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозуудта электростанцинуудай барилга дүүрэхэ ойртоо.

Мүнөө республикын хүдөө нютагуудта 100 гаран тепловой ба гидроэлектростанцинууд тоологдоно.

Н. Семенов.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ тоогдоногүй

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор Улан-Удын паровозо-вагонно заводой ширпотребэй цехтэ энэ жэлэй хоёрдохи квартал соо 450 орон, хүүгэдэй наадаха 500 шарга хэхэ гэжэ түсэб үгтэһэн байгаа.

Тэдэ энэ цехын коллектив түсэбөө хаһа саг соонь дүүргэжэ шадаагүй, минил 150 оронуудые, 300 шарга хэһэн байха юм. Эдэ бэлэн болоһон продукци мүнөө болотор худалдаа наймаанда гаргагдангүй, склад соо хэбтэжэ байһаар.

Заводой сбыдэй таһагай начальник нүхэр Тимановский бэлэн болоһон продукциие худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта ябуулхын орондо тэрээниие мүнөө болотор ширпотребэй цехын складһаа тушаажа абанагүй.

— Худалдаа наймаанай эмхи зургаануудтай бидэнэр договор хэтэрээ продукциинетнай тушаажа абахагүйбди,—гэжэ Тимановский хэлээд, һанаа амар һууһаар.

Бэлэн болоһон продукциие саашань худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта саг сооһь эльгээхэ, тэдэнэртэй договор баталха асуудалаар хоёрдохи кварталай турша соо хэншье һонирхоогүй байна.

Заводой түсэблэлгын таһаг ширпотребэй цехтэ түсэб үгэхэ зуураа, ямар түхэлтэй оронуудые, хэды шэнээн ута, үндэртэйгөөр хэхэб гэжэ техническэ стандартгүй түсэб үгэһэн байха юм.

Тус заводой хүтэлбэрилэгшэд дээрэ дурсагдаһан баримтануудые усадхаха, бэлэн болоһон продукцияа саг сооһь захигшадтань хүргэхэ ба худалдаа наймаанай организацинуудтай нигта барисаатай байха ёһотой.

С. Тихонов.

Модошодто—шэнэ техникэ

Манай республикын ой модоной промышленностиин предприятинууд жэл бүри хүсэ ехэтэ шэнэ техникээр зэбсэглэгдэнэ.

Һаяхан «Забайкаллес» комбинат «КТ—12» гэжэ газогенераторна трактор дээрэ тодхожо модо ашадаг шэнэ «Цулесовец—3» гэжэ 10 кранова установконуудые абаба.

Нэгэ тиимэ установко 3 тонно ашаа үргэдэг, нэгэ халаан соо 100-һаа 150 кубометр хүрэтэр модо ашадаг юм.

Нэгэн дээрэнь гурбан хүн хүдэлдэг. Тус комбинат үшөө 10 кранова установкануудые һаяар абахань.

А. Дейнеко.

РЕСПУБЛИКЫН ҺААЛИШАДАЙ 1953 ОНОЙ ТҮРҮҮШЫН ХАХАД ЖЭЛЭЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД

Һү һаалгаар эрхим показательнуудые туйлаһан түрүү колхозууд

Эзэлһэн һуури	Колхозуудай нэрэ	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй фамили	Һаамхай үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (литрээр)	Эзэлһэн һуури	Колхозуудай нэрэ	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй фамили	Һаамхай үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (литрээр)
1	Дзержинскиин нэрэмжэтэ	Тарбагатайн	Пичугин И. Г	601	13	„Путь Ленина"	Тарбагатайн	Матвеев С. П.	522
2	Лениннэй нэрэмжэтэ	Иволгын	Овчинников Г. И.	597	14	Молотовой нэрэмжэтэ	Бичурын	Герасимов М. И.	520
3	18 партсъездын нэрэмжэтэ	Сэлэнгын	Герасимов Ф. В.	585	15	Орджоникидзын нэрэмжэтэ	Прибайкальска	Изосимов И. И.	514
4	Кагановичын нэрэмжэтэ	Заиграйн	Угрюмов Л. Н.	579	16	Хрущевой нэрэмжэтэ	—„—	Чукреев А. Н	498
5	„1-ое Мая"	Иволгын	Астраханцев Ф. К.	579	17	Коминтернын нэрэмжэтэ	Иволгын	Гырылов	481
6	„Заветы Ильича"	Прибайкальска	Баев Н. М.	566	18	Ворошиловай нэрэмжэтэ	Прибайкальска	Полкорытов М. П	475
7	Маленковой нэрэмжэтэ	Сэлэнгын	Мункожапов Д. С.	563	19	Буденнын нэрэмжэтэ	Кударын	Курикалов М. К.	474
8	Чапаевай нэрэмжэтэ	Тарбагатайн	Пестерев И. П.	560	20	„Путь к коммунизму"	Прибайкальска	Добрынин В. К.	467
9	Молотовой нэрэмжэтэ	—„—	Мясников П. С.	548	21	XVII партсъездын нэрэмжэтэ	Иволгын	Орлов П. П.	466
10	„Красная заря"	Кударын	Жарников Я. И.	547	22	„Красная Заря"	Прибайкальска	Патрушев А. Р.	456
11	„Улаан-Эрхирик"	Заиграйн	Бадмаев А. Б.	539	23	„8-е Марта"	Иволгын	Гольский А. Р	456
12	„Красный Боец"	Тарбагатайн	Котляревский	535					

Һү һаалгаар эрхим показательнуудые туйлаһан түрүү һаалишад

Эзэлһэн һуури	Һаалиша-малшадай фамили	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай нэрэ	Һаамхай үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)	Эзэлһэн һуури	Һаалиша-малшадай фамили	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай нэрэ	Һаамхай үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)
1	Ринчинова Б. Б.	Сэлэнгын	Маленковой нэрэмжэтэ	1602	53	Жигжитова Н.	Сэлэнгын	Кагановичын нэрэмжэтэ	820
2	Лумбунова Я. Л.	„	„	1582	54	Банзаракцаева	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	790
3	Раднажапова Ц. Х.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1544	55	Павлова М. И.	Прибайкальска	Орджоникидзын нэрэмжэтэ	779
4	Воронцова А. Н.	„	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	1513	56	Батурина И. Я.	„	„Путь к коммунизму"	778
5	Доржиева Е. Д.	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	1488	57	Замбалаева Д.	Иволгын	„Улаан Оронго"	777
6	Цырендоржиева Д. Д.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	1479	58	Ешидоржиева Н.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	775
7	Хайданова Д. Ц.	„	Маленковой нэрэмжэтэ	1428	59	Бадмадашиева Г. Г.	Сэлэнгын	„Социализм"	774
8	Жамбалова Ц. Ж.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1393	60	Казанцева М. П.	Иволгын	Лениннэй нэрэмжэтэ	760
9	Бадмаева Л. Б.	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	1372	61	Самбаева С. Д.	Бичурын	Ждановай нэрэмжэтэ	755
10	Будажапова Д. Д.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	1363	62	Новосельцева М. И.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	736
11	Жалсанова А. Д.	„	„	1314	63	Кривоконова И. Д.	Иволгын	Лениннэй нэрэмжэтэ	735
12	Будаева С. Б.	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	1288	64	Бальжинимаева Ц.	Сэлэнгын	Калининай нэрэмжэтэ	730
13	Дылыкова Д. Ж.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1275	65	Горбунова Е. Е.	Прибайкальска	Орджоникидзын нэрэмжэтэ	719
14	Шиндыкова Д. Г.	„	„	1275	66	Доржиева Г.	Сэлэнгын	Тельманэй нэрэмжэтэ	711
15	Хайданова Ц. Г.	„	Маленковой нэрэмжэтэ	1263	67	Севергина А. Ф.	Прибайкальска	„Путь к коммунизму"	707
16	Митупова Д. Х.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1262	68	Биликтуева Б. Х.	Сэлэнгын	Калининай нэрэмжэтэ	701
17	Жапова Д. Р.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1244	69	Будникова Е. М.	Мухаршэбэрэй	„Искра"	699
18	Нимаева Д. Ж.	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	1232	70	Митрофанова И. М.	„	„	699
19	Шаранова Д. Д.	„	„	1210	71	Доржиева С.	Иволгын	„Улаан-Оронго"	696
20	Ещенко И. А.	„	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	1207	72	Налетова Е. Л.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	695
21	Очирова Г. Д.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	1191	73	Воробьева Е. А.	Тарбагатайн	Дзержинскиин нэрэмжэтэ	691
22	Лубсанова Б. Г.	„	„	1187	74	Астраханцева В.	Иволгын	„1-ое Мая"	688
23	Ринчинова Г. Р.	„	Маленковой нэрэмжэтэ	1156	75	Грудинина А. И.	Тарбагатайн	„Авангард"	688
24	Аюшеева Ц. Д.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1151	76	Налетова Е. В.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	671
25	Батуева В. Б.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэрэмжэтэ	1104	77	Баткова А. Г.	Иволгын	„1-ое Мая"	670
26	Дандарова Д.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1100	78	Баритарова Д.	Сэлэнгын	Маленковой нэрэмжэтэ	667
27	Цыденова Г. Д.	Сэлэнгын	„Социализм"	1087	79	Дылыкова Д.	„	„	667
28	Очиржапова Н.	„	Тельманэй нэрэмжэтэ	1071	80	Васильева Н. Т.	Мухаршэбэрэй	„Искра"	666
29	Бадмаева Д. Б.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1070	81	Загузина А. М.	Иволгын	„1-ое Мая"	662
30	Цыденова М. Г.	„	„Социализм"	1068	82	Казанцева П. И.	„	Лениннэй нэрэмжэтэ	658
31	Санжиева У. Д.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	1068	83	Степанова Л. А.	„	Хрущевой нэрэмжэтэ	649
32	Жамбаева Ц.	Иволгын	„Улаан Оронго"	1044	84	Сампилова Д. С.	Хэжэнгын	Ворошиловай нэрэмжэтэ	647
33	Карпова А. В.	Сэлэнгын	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	1021	85	Дорофеева П. Д.	Тарбагатайн	Дзержинскиин нэрэмжэтэ	646
34	Гатыпова Ж.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	969	86	Ларионова А. И.	Прибайкальска	„Красная Заря"	645
35	Нимаева О.	„	„	968	87	Думнова А. В.	Иволгын	„8-е Марта"	642
36	Горюнова А. И.	Иволгын	Хрущевой нэрэмжэтэ	958	88	Шадоева У. Г.	Бичурын	Ждановай нэрэмжэтэ	639
37	Панькова Е. А.	Бичурын	Маленковой нэрэмжэтэ	956	89	Аскарова Р. В.	Кяхтын	Лениннэй нэрэмжэтэ	639
38	Горбунова Р. И.	Прибайкальска	Орджоникидзын нэрэмжэтэ	942	90	Сидорова А.	Бичурын	Ждановай нэрэмжэтэ	639
39	Вшивкова И. А.	„	„	925	91	Боборыкина К	Кударын	„Красная Заря"	636
40	Биликова Е. А.	Бичурын	Ждановай нэрэмжэтэ	887	92	Русина И. И.	Тарбагатайн	Дзержинскиин нэрэмжэтэ	632
41	Дармаева М.	Сэлэнгын	Кагановичын нэрэмжэтэ	885	93	Кондарева Т. Е.	Мухаршэбэрэй	„Искра"	630
42	Жамьянова Д.	Иволгын	„Улаан-Оронго"	884	94	Козлова П. И.	Прибайкальска	Молотовой нэрэмжэтэ	619
43	Очиржапова Ц. О.	Кударын	Ждановай нэрэмжэтэ	884	95	Белых М. Т.	Заиграйн	Кагановичын нэрэмжэтэ	612
44	Буянтуева Н.	Сэлэнгын	Кагановичын нэрэмжэтэ	879	96	Бадмаева Х.	Сэлэнгын	„	608
45	Даржаева Д.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	868	97	Вершинина А. И.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	603
46	Цыдыпова Д.	Сэлэнгын	Сталинай нэрэмжэтэ	866	98	Безродных Л. И.	Заиграйн	Кагановичын нэрэмжэтэ	598
47	Патрахина А. Е.	Прибайкальска	„Путь к коммунизму"	863	99	Слепнева С. Д.	Бичурын	Молотовой нэрэмжэтэ	597
48	Литвинцева С. А.	Бичурын	Маленковой нэрэмжэтэ	854	100	Китаева У. С.	Тарбагатайн	Дзержинскиин нэрэмжэтэ	595
49	Будацыренова Б. В.	Сэлэнгын	Калининай нэрэмжэтэ	852	101	Афанасьева А. В.	Хэжэнгын	„Заветы Ильича"	594
50	Лхамажапова Д.	„	Сталинай нэрэмжэтэ	851	102	Турина Е. П.	Заиграйн	Кагановичын нэрэмжэтэ	593
51	Шергина П. В.	Прибайкальска	Хрущевой нэрэмжэтэ	841	103	Насткова П. А.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	593
52	Молонова Д.	Сэлэнгын	Сталинай нэрэмжэтэ	822	104	Цырендоржиева М.	Заиграйн	Карл Марксын нэрэмжэтэ	584
					105	Базарова Я.	Сэлэнгын	Тельманэй нэрэмжэтэ	580

Олон колхозууд малай зунай бэлшээри зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар үнеэдэй һү үгэлгые улам дээшэлүүлжэ байна гэжэ колхозуудай һүнэй-товарна фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй социалистическэ мүрысөөнэй энэ дүнгүүд харуулна. Жэшээнь, таба һарын дүнгүүдээр Заиграйн аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз наймадахи һуури эзэлһэн байгаа һаа, мүнөө июнь һара соо һаамхай үнеэн бүриһөө 198 литр һү һаажа, гурбадахи һуурида оробо.

Республикын түрүү һаалишад июнь һара соо үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхэ талаар бүри ехэ амжалтануудые туйлаһан байна. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой племенной фермын һаалиша Б. Б. Ринчинова даажа абаһан үнеэн бүриһөө үнгэрэгшэ һарада 368 литр һү һаажа, 1953 оной түрүүшын хахад жэлэй социалистическэ мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлбэ.

Тиибэшье, үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхын тулада зунай эльдин сагта малай бэлшээриие һайнаар эмхидхэхын түлөө республикын үшөөл олон колхозууд оролдоногүй. Урда һарынхидаал адли Баргажанай, Хорин, Закаменай, Ахын болон бусад зарим аймагуудай колхозуудта үнеэдһээ тон багахан һүн һаагдаа.

Июль, август һарануудта үнеэдэй һү үгэлгые дээшэлүүлхэдэ ехэ таатай үе болоно. Энэ хугасаа соо республикын һаалишад үнеэдһээ һү ехээр һаахын түлөө тон ехэ оролдолго гаргаха ёһотой.

„Анархизм гү, али социализм гү?" гэжэ И. В. Сталинай зохёол Румынида хэблэгдээ

БУХАРЕСТ, июлиин 15. (ТАСС). «Анархизм гү, али социализм гү?» гэжэ И. В. Сталинай зохёол брошюра болгогдон, Румынска Арадай Республикын политическэ литературын издательствода хэблэгдэбэ.

Маяковскиин түрэһөөр 60 жэлэй ойдо бэлэдхэнэ

ШАНХАЙ, июлиин 15. (ТАСС). Хитадай олониитэ Советскэ Союзай эгээн оюун бэлигтэ эрхим поэт В. Маяковскиин түрэһөөр 60 жэлэй ойе тэмдэглэхээр бэлэдхэнэ. Энэ ойн урда тээ Хитадта «Владимир Ильич Ленин» гэжэ поэмэ ба зарим шүлэгүүдынь шэнээр оршуулагдан хэблэгдэбэ.

Гайхамшагта ойдо Шанхайн олониитэ эдэбхитэйгээр бэлэдхэнэ. Агуухэ советскэ поэдэй творчестводо зорюулагдаһан статьянууд «Литература ба искусство» гэжэ журналай июль һарын номерто толилогдобо. Ойн үдэртэ уранзохёолшодой Союзай отделени ба Хитад-советскэ хани барисаанай общественна шанхайска отделени баярай суглаа хэхэ юм. Маяковскиин ажабайдалай зам ба творчество тухай элидхэл тус суглаан дээрэ хэгдэхэ байна.

ПРАГА, июлиин 15. (ТАСС). Чехословакиин олониитэ социалистическэ саг үеын эгээн оюун бэлигтэ поэт В. В. Маяковскиин түрэһөөр 60 жэлэй ойе тэмдэглэхээр бэлэдхэнэ.

Маяковский чехословацка олониитэдэ эгээн инаглан дурлагдадаг поэдүүдэй нэгэниинь болоһоор үнинэй. Тэрэнэй зохёолнууд хэдэн зуун мянган экземпляр тиражтайгаар хэблэгдэбэ. Гайхамшагта ойтой дашарамдуулан, уранһайханай литературын чехословацка гүрэнэй хэблэл поэдэй шэлэгдэмэл зохёолнуудые хоёр том болгон хэблэн гаргаба. Гүрэнэй шангай лауреат Иржи Тауфер Маяковскиин шүлэгүүдые оршуулаа. «Чехословацка уранзохёолшо» гэжэ издательство «Маяковский тухай» гэһэн Лев Кассилиин номые хэблэн гаргаба. Агуухэ поэдэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай выставкэнүүд библиотекэнүүдтэ, заводууд ба фабрикануудта бэлэдхэгдэнэ.

Польско-немецкэ хани барисаан

ВАРШАВА, июлиин 15. (ТАСС). Польско хэблэлэй агентствын дамжуулһанай ёһоор, үсэгэлдэр Франкфурт-на-Одер городой 700 жэлэй ойтой дашарамдуулан немецко-польско хани барисаанай хүндэлэлдэ эндэ һайндэр болобо. Згожелеццэ немецко-польско договорой баталагдаһаар 3 жэлэй ойн тэмдэг болгон, Франкфурт-на-Одерто культурын байшангай зал соо мемориальна доска табигдаба. Одероор ба Нейссеэр тогтоогдоһон хилые демаркацилга тухай договор бэелүүлхэ тушаа протокол 1951 оной январиин 27-до эндэ баталагдаһан юм.

Мемориальна доскагай нээгдэһэнтэй дашарамдуулан болоһон һайндэртэ нютагай засагаархидай, политическэ партинуудай, олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд ба олон айлшад хабаадаба.

Франкфурт-на-Одер городой обер-бургомистр Хинце үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа эб найрамдал хамгаалхын түлөө бүхы арадуудай тэмсэлдэ немецко-польско хани барисаанай, мүн Одероор ба Нейссеэр гараһан хилын шухала удхашанарые тэмдэглэбэ.

Японидо забастовкын хүдэлөөн дэлгэрнэ

ШАНХАЙ, июлиин 16. (ТАСС). Токиоһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, японско хүдэлмэришэн анги өөрынгөө материальна байдалые һайжаруулхын түлөө эрид шанга тэмсэл ябуулна.

Гүрэнэй түмэр замуудай хүдэлмэришэдэй бүхэяпонско профсоюзда нэгэдүүлэгдэһэн японско 400 мянга шахуу түмэрзамшад салин хүлһэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэнэ гэжэ токийска радио мүнөөдэр мэдээсэбэ. Токио, Осака, Нагоя, Сендай ба Япониин бусад томо городуудай түмэрзамшад зарим үдэрнүүдтэ забастовконуудые хэжэ байна.

Японско багшанар өөһэдынгөө материальна байдал һайжаруулха эрилтэ табина. Гэхэтэй хамта, багшанарай бүхэяпонско профсоюз гэгээрэлдэ зорюулагдаһан гаргашануудые Иосидын правительствын бэедээ даажа абахаһаа арсаһыень буруушаана.

Германска Демократическа Республикын министрнүүдэй Соведэй мэдүүлгэ

БЕРЛИН, июлиин 16. (ТАСС). 1953 оной июлиин 15-да онсо заседани дээрэ Германска Демократическа Республикын министрнүүдэй Соведэй баталан абаһан иимэ мэдүүлгэ «Нейес Дейчланд» газетэдэ толилогдобо:

Демократическа ба амгалан үндэһэ һуури дээрэ Германиин нэгэдэл һэргээхын түлөө тэмсэжэ байгаа немецкэ арадай национальна интересүүдые хангаха тухай анхарал оролдолго гаргажа, министрнүүдэй Совет иимэ мэдүүлгэ хэхые шухалада тоолоно.

Баруун Германида болохо һунгуулиин кампанитай дашарамдуулан Аденауэр хэдэн мэдүүлгэ хэбэ. Германиин нэгэдэл һэргээхэ ябадалай тала баригша байһан хэбэртэйгээр өөрыгөө харуулхые һэдэнэ. Тиихэдэ Аденауэр боннско ба парижска богоолшолгын договорнуудай удха тухай мүнөө хэлэхэеэ билдагуушалан зайсана. Ушарынь, эдэ договорнуудые бэелүүлгэ Германиин нэгэдэлые һэргээн бодхоолгодо ба немецкэ арадай национальна интересүүдтэ таарахагүй юм гэжэ олонхи немецүүдэй ойлгожо абаһан ушарһаа эдэ договорнуудые арад зон буруушаана. Теэд Аденауэр боннско ба парижска сэрэгэй договорнуудһаа арсанагүй, харин тэдэнние бэелүүлхые оролдоһоор. Энэнь ямар удхатайб гэхэдэ, Аденауэр Германиие хоёр болгон хубааха гэһэн хуушанайнгаа хараа бодолые баримталжа үргэлжэлһөөр, нэгэдэл тээшэ эрмэлзэлгэ тухай тэрэнэй худал мэдүүлгэнүүд гансахан лэ һунгуулиин мэхэ гохо болоно.

Германиие амгалан ёһоор нэгэдүүлгэ Зүүн ба Баруун Германиин немецүүдэй хоорондо хэлсээ хэхэ үндэһөөр лэ туйлагдажа болохо байна. Тиихэдэ Зүүн ба Баруун Германиин хамтын, нэгэн һаналта ябуулгануудай ашаар германска асуудал тушаа дүрбэн гүрэнэй хэлсээ баталалгые түргэдхэжэ болохо юм. Гэбэшье, Аденауэр Германиие нэгэдүүлхэ асуудал тушаа зүүн ба баруун зүгэй немецүүдэй хоорондо хэлсээ туйлалгада, мүн германска асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай дүрбэн гүрэнэй хэлсээ туйлалгада һаад хэхые бүхы хүсөөрөө оролдоно.

Жэлээлхэдэ, Аденауэр германска асуудал тушаа дүрбэн гүрэнэй хэлсээнүүдтэ һаад хэхын тулада һая тусхай түлөөлэгшэдые Вашингтон, Лодон, Париж руу эльгээбэ. Бундестагай заседани дээрэ Аденауэрээр хүтэлбэрилэгдэһэн правительственна коалици германска асуудал тушаа дүрбэн гүрэнэй хэлсээ хэхэ эрилтэ табиһан оппозицида байгаа партинуудай дурадхалые олонхи нэгэ голосоор буруушааба.

Хэрбээ Аденауэр Германиие нэгэдүүлхын түлөө үнэхөөр тэмсэһэн байгаа һаа, тэрэ хадаа энэ асуудал тушаа Зүүн ба Баруун Германиин түлөөлэгшэдэй хоорондо хэлсээ хэхэ ябадалда яахадаа эсэргүүсэнэб, ниитэ германска зүблөө зарлалгада яахадаа һаад хэнэб?

Аденауэр арадые мэхэлхын тула, Германиин нэгэдэлэй түлөө гансахан хооһон үгөөрөө тэмсэнэ, бодото хэрэг дээрээ Германиин хоёр боложо хубаарилгын ба Баруун Германиие богоолшолхын түлөө, Европодо агрессивнэ шэнэ дай тухирхын түлөө урдынхидаал адляар тэмсэнэ гэжэ эдэ бүхы баримтанууд хэлэнэ бэшэ аал?

Июниин 17-до Зүүн Берлинэй ба Германска Демократическа Республикын бусад зарим городуудай үйлсэнүүдтэ зорюута хэгдэһэн фашистска хорото аашанууд, шатаалга ба добтолгонууд хадаа һүүлэй жэлнүүдтэ Аденауэрэй правительствын зүгһөө оронние хоёр болгон хубаахын түлөө хэһэн ябуулгануудые шэнээр харуулна. Вашингтондо ба Бонндо уридшалан бэлэдхэгдэһэн эдэ бузар аашанууд Зүүн ба Баруун Германиин хоорондохи харилсаануудые хурсадхаха зорилготой байгаа. Зүүн ба Баруун Германиин хоорондо хэлсээе удаан сагай турша дотор туйлаха аргагүй болгохын тула, зүүн ба баруун зүгэй немецүүдые хоорондонь эбгүй болгохо ёһотой байгаа. Демократическа, амгалан үндэһэ һуури дээрэ Германиин нэгэдэл туйлаха аргатай гэһэн немецүүдэй найдабарида тиигэжэ сохилто хэгдэхэ байгаа. Хорото аашануудые эмхидхэһэн американска, баруун германска этэгээдүүд боннско ба парижска сэрэгэй договорнуудта эсэргүү тэмсэлһээ немецкэ арадые холодуулха, Баруун Германиие агрессивнэ хойто-атлантическа блогой системэдэ оруулгые хүнгэдхэхэ гэжэ эрмэлзэбэ.

Фашистска провокаторнууд ба бандидууд Европодохи оршон байдалые шахардуу болгохо, уласхоорондын шиидхэгдээгүй проблемэнүүдые агуухэ гүрэнүүдэй хоорондо хэлсээ туйлажа шиидхэлгэ түбэгтэй болгохо гэһэн американска ба баруун германска томо буржуазин сэхэ даалгабариие июниин 17-до дүүргэбэ.

Германиин хоёр боложо хубаагдаһан дээрэһээ, Баруун Германи Европодохи сэрэгэй аюулта байдалай гол гуламта, немецүүдэй хоорондо бэе бэеэ хюдаха дай бэлэдхэхэ газар болгогдоо гэжэ июниин 17-ной хорото аашанууд тон тодорхойгоор гэршэлбэ. Имагтал Германиин хоёр боложо хубаарилгые зайлуулга ба тэрэниие демократическа, амгалан үндэһэ һуури дээрэ нэгэдүүлгэ хадаа сэрэгэй аюулта байдалай энэ гуламтые үгы хэжэ, Германида болон Европын арадуудта удаан сагай эб найрамдал хангажа шадаха байна.

Хэрбээ Аденауэр ба тэрэнэй бүлэг Германиие хоёр болгон хубааха гэһэн политикаяа эрид нэтэрүүгээр саашадаа бэелүүлээ һаань, немецкэ арад Аденауэргүйгөөр, Аденауэртэ эсэргүүгээр өөрынгөө оронние нэгэдүүлхэ зам олохо юм.

Германска Демократическа Республикын правительство амгалан, демократическа үндэһэ һуури дээрэ Германиие нэгэдүүлхын түлөө эрид шууд ба хэлбэришэгүйгөөр хододоо тэмсэһэн байна. Тэрэ хадаа Германиин нэгэдэлые түргөөр һэргээхын, мүн эзэмдэлгын бүхы сэрэгүүдые удаа дараалан гаргажа, Германитай эбэй үнэн зүб договор баталхын тула өөрынгөө бүхы хүсые хойшодоошье зорюулха юм.

Энэ оной июниин 11-нэй шиидхэбэри соо соносхогдоһон, Германска Демократическа Республикын правительствын политическэ шэнэ шэглэл хадаа энэ хараа шугамые эрид баримталһан ябадал болоно. Энэ шэглэл Германска Демократическа Республикадахи хүгжэлтын политическэ ба экономическа условинуудһаа эшэ үндэһэтэй байхаһаа гадна, Германиин нэгэдэлые хүнгэдхэхэ, тиин, Зүүн ба Баруун Германиин хоорондо политическэ, экономическа, культурна болон бусад холбоонуудые бэхижүүлхэ зорилготой байна. Политическэ шэнэ шэглэл хадаа Баруун Германиин олонхи хүн зоной интересүүдтэ тэрэшэлэн тааража, Германиин нэгэдүүлэгдэхэдэнь, баруун германска хүн зондо һайшаагдаха материальна ба культурна ажабайдалай условинуудые Германска Демократическа Республикада байгуулха зорилготой юм.

Өөһэдынгөө фашистска агентнуудай туһаламжатайгаар, американска засагаархидай хүтэлбэри доро июниин 17-до Германска Демократическа Республикада гуримгүй байдал эмхидхэһэн Аденауэрэй хорото бузар ябуулгануудай хэгдэһэн байбашье, Германска Демократическа Республикын правительство ниитэ германска сүлөөтэ һунгалта хэжэ, Германиин амгалан нэгэдэлгэ бэлэдхэхэ тухай асуудалаар, мүн Германитай эбэй договор түргөөр баталха тухай асуудалаар Баруун Германиин бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэдтэй хэлсээ хэхээр бэлэн байна гэжэ мэдүүлнэ. Эдэ хэлсээнүүдэй үедэ, Германска Демократическа Республикын түлөөлэгшэдэй дурадхалнууд, мүн федеральна республикын түлөөлэгшэдэй дурадхалнууд зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой байһаниинь ойлгосотой.

Германска Демократическа Республикын правительство эдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула Зүүн ба Баруун Германиин түлөөлэгшэдэй ниитэ германска зүблөөе богони болзор соо зарлахые дурадхана.

Бүхы немецкэ арад Германиин амгалан нэгэдэлые, Германитай эбэй үнэн зүб договор баталалгые хүлеэнэ.

Тиимэһээ бидэнэр «Немецүүд, нэгэ столдо һууял!» гэһэн эрилтэ дахин табинабди.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июлиин 16. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай Армиин Главна командовани июлиин 16-да иигэжэ мэдээсэбэ:

Үнгэрһэн үдэрэй турша дотор арадай сэрэгүүд Синмоктон ба Андон шадар нютагай шанартай байлдаануудые хэбэ.

Мүнөөдэр арадай сэрэгүүдэй зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 4 самолёт унагаажа, 2 самолёдыень гэмтээгээ.

Египедэй байдал

КАИР, июлиин 15. (ТАСС). Английска талын хэлэһэнэй ёһоор, июлиин 9-дэ Исмаилида үгы болоһон нэгэ летчигые бусаан үгэхэ тухай английска ультиматумые Египедэй буруушааһанай һүүлээр, английска командовани июлиин 13-най үглөөгүүр өөрынгөө заналтануудые бэелүүлжэ эхилээ гэжэ хэблэл мэдээсэнэ. Исмаилиһаа гадна, Суэцкэ каналай бүхы зонодо хүндэ байдал бии болоо. Исмаилида ба Порт-Саидта англичанинууд онсо байдал соносхобо. Эдэ городуудта дүтэлэн ошохо газарнуудта сэрэгүүд зогсоно, поезднууд, автобусууд, автомашинанууд нэгжэгдэнэ.

«Аль-Мысри» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Порт-Саидта суглаанууд ба демонстрацинууд хоригдоо. Английска солдадууд имагтал бүлэг бүлэгөөрөө лагерьнуудһаа гаража шадаха байна. Египтянинуудые арестовалһан тухай, английска солдадуудай ба хүн зоной хоорондо тулалдаан болоһон зарим ушарнууд тухай мэдээсэгдэнэ.

Суэцкэ каналай зонодо алба хэдэг египетскэ солдадуудай ба полицинхидай амаралтанууд болюулагдаа, мүн амаржа байһан хүнүүд өөһэдынгөө частьда дахин ерүүлэгдэжэ байна гэжэ «Аль-Мысри» газетэ заана.

Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, июлиин 13-да мэдүүлгэ хэһэн национальна хүтэлбэриин министр Салах Салем хадаа Египедтэ англиин хэрэгүүдые эрхилхэ этигэмжэтэ Хэнкиие каналай зонодо эдэ событинуудые тухирба гэжэ гэмнэбэ. «Исмаилида һая хэдэн үдэр байһанайнгаа һүүлээр, Хэнки эдэ аашанuудые үүдхэбэ» гэжэ Салем хэлэбэ.

КАИР, июлиин 15. (ТАСС). «Суэцкэ каналай зонодо англичанинуудай тухирһан аашанууд тухай» мэдээсэхын тула, национальна хүтэлбэриин министр Салах Салем үсэгэлдэр гадаадын корреспондентнүүдтэ зорюулан тусхай пресс-конференци зарлаба.

Суэцкэ каналай зонодо недели бүри 2—3 инцидент болоно гэжэ Салах Салем пресс-конференци дээрэ мэдүүлбэ. Май, июнь һаранuудта 40 гаран инцидент болоо. Египтянинуудые нэгжэлгэ ба арестовалга, буудалга ба алалга, амгалан хүнүүдтэ добтолго болоно. Английска ультиматумые Египедэй буруушааһанай һүүлээр, июлиин 13-да англичанинууд өөһэдынгөө заналтануудые бэелүүлжэ эхилбэ, хоёр египтянин алагдаба.

Англичанинуудай ябуулганууд бүхы египетскэ арадые гүн гүнзэгыгөөр зэбүүрхүүлнэ гэжэ Салах Салем түгэсхэлдөө хэлэбэ.

КАИР, июлиин 15. (ТАСС). Египетскэ хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор июлиин 14-дэ заседани хэһэн Египедэй «хүтэлбэрилхы революционно совет» Суэцкэ каналай зонодо болоһон байдалтай дашарамдуулан тус орон дотор тохёолдоһон байдалые зүбшэн хэлсэбэ. Заседаниин дүүрэмсээр, Египедэй национальна хүтэлбэриин министр Салах Салем корреспондентнүүдтэ иимэ мэдүүлгэ хэбэ:

«Хүтэлбэрилхы революционно совет таарамжатай сагта бэелүүлэгдэхэ ниитэ түсэбэй хубинь болоһон шухала шиидхэбэринүүдые баталан абаа».

КАИР, июлиин 15. (ТАСС). «Аль-Ахрам» гэжэ египетскэ газетын бэшэһэнэй ёһоор, «Англи Египедтэхи мүнөөнэй засагые унагааха һанаатай байна гэжэ гэршэлһэн английска тусхай документнүүд» тус газетын редакциин мэдэлдэ бии хэбэртэй байна.

Өөрынгөө тобшололые гэршэлхын тулада газетэ телеграмма толилбо. Тус телеграмма Лондондохи английска тагнуулай албанда эльгээгдээ гэжэ газетэ бэшэнэ. «Эндэ хубилалта хэхээр бэлэн хүнүүдые» мүнгөөр хангахын тула мүнгэ һомолхо шухала байһан тухай телеграмма соо хэлэгдэнэ.

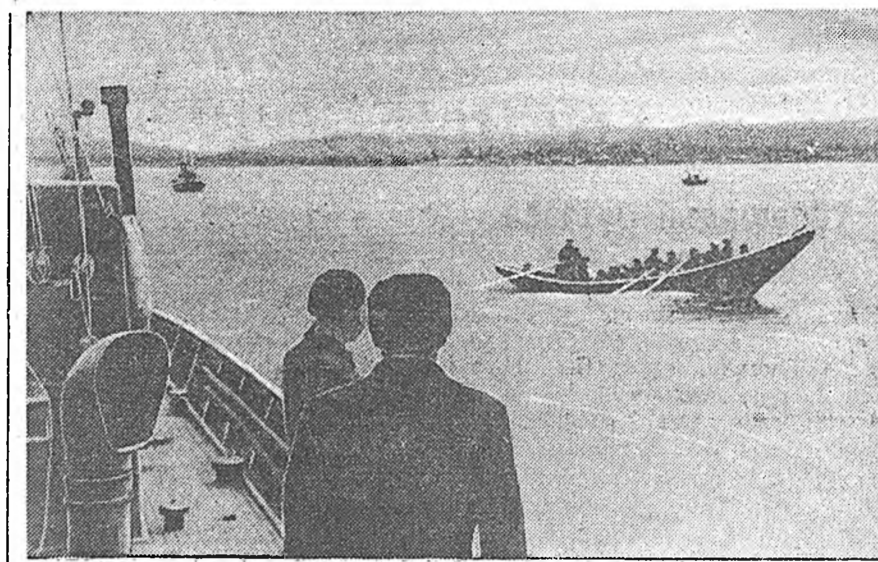

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Баргажан мүрэн. Загаһашад Байгал далай ошожо ябана.
М. Минеевэй фото-этюд.

Амаралтын байшанда

Дээдэ-Березовкын «Учитель» гэжэ амаралтын байшанда амарагшадай 4-дэхи сезон ябажа байна. Эндэ амаржа байгаа хүнүүд сагаа культурнаар үнгэргэхэ бүхы арга боломжонуудтай. Хүнгэн атлётикаар өөһэд хоорондын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн һаяхан эндэ болобо. Тус мүрысөөндэ хабаадагшадай дундаһаа И. А. Селянин, М. Ф. Поздеев ба И. Д. Ананин, К. Т. Ласточкина, В. О. Павло[в] гэгшэд муу бэшэ дүнгүүдые хару[улаа].

Гадна, шатараар нэгэдэхи разря[д]тай П. Тоглоев 20 хюлгэ дээрэ [н]гэ доро наадаад, 15,5 очко абаһ[ан] байна.

Тэрэшэлэн волейболоор 3 кома[н]дын хоорондо мүрысөөнүүд боло[о].

В. Хогоев.

Һонирхолтой аяншалга

Бичурын дунда һургуулиин, Окино-Ключевскойн долоон жэлэй һургуулиин һурагшад ВЛКСМ-эй айкомой пионернүүдэй таһагые даагша нүхэр Р. И. Лапина, пионервожатанууд Галкина, Дарвина гэгшэдэй хүтэлбэри доро Бичура тосхонһоо Кяхта город хүрэтэр туристска аяншалгада һаяхан ябажа ерэбэ. Тус аяншалгада 45 һурагшад хабаадалсаа.

Тэдэнэр Сүхын арһанай заводто ороһон ба хайшан гэжэ арһа элдэдэгтэйнь танилсаһан байна. Кях[та] городто Обручевой нэрэмжэтэ х[ил]заар ороноо шэнжэлэлгын музей[д] ороо. Мүн тэдэнэр Сүхэ мүрэн[эй] эрьеэр, партизануудай дайлалд[аһ]ан газарнуудаар ябаһан байна.

Мүн тэдэнэр аяншалгада ябах[а]даа нютагай ургамалнуудай герб[ари]нуудые, хорхой шумуулнууда[й] коллекци, ашагта малтамалнууд[ые] суглуулаа. Тэдэнээ һургуулиинга[а] биологическа кабинедүүдтэ үгэ[хэ] юм.

С. Федоров.

РСФСР-эй кубок абахын түлөө

Июлиин 12-то БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ Улан-Удэ городой «Байкал», Чита городой «Локомотив» командануудай уулзалга болоо.

Уулзалгын түрүүшын хахадта хоёр команданууд үсэд шангаар тулалдажа, «Локомотивай» спортсменүүд нүгөөдүүлээ 2:0 гэһэн тоотойгоор шүүбэ. Уулзалгын хоёрдохи хахадта «Байкалай» футболистнууд ехэхэн оролдолго гаргабашье, айлшад улан-удынхидэй ворота р[уу] гурбадахи бүмбэгэеэ оруулба. Ма[т]веев, Вашуркин гэгшэд (Улан-Уд[э]) хоёр бүмбэгэ айлшадай ворота р[уу] оруулаа. Тэрэнэй һүүлээр ехэнх[и]дээ айлшадай ворота тээшэ ол[он] дахин добтолгонууд хэгдэбэшь[е] амжалта туйлагдаагүй.

Наадаанай эсэстэ Читын «Ло]комотив» 3:2 гэһэн тоотойгоор ил[а]жа гараа.

А. Игумнов.

Эдир футболистнуудай мүрысөөн

ВЛКСМ-эй обком эдир футболистнуудай командануудта хоёр кубок барюулха гэжэ тогтооһон юм. Кубок абахын түлөө мүрысөөнэй түрүүшын группада наадалсаад, «Динамо» «Байкал» хоёр хахад финалай дүнгөөр шалгаран гараа. Тэрэнэй һүүлээр «Локомотив» (ПВЗ), «Спартак» командан ууд уулзажа, локомотивайхид 2[:..] гэһэн тоотойгоор шүүгээ.

Ойрын сагта кубок абахын түлө[ө] мүрысөөнэй хоёрдохи группа наада[ха]хань. Энэ мүрысөөндэ Заиграй[н] ба Тарбагатайн, Иволгын ба Нов[о]селенгинскын, Хэжэнгын ба Х[о]риин, Кабанскын ба Турантаева[й] эдир футболистнуудай уулзалга б[о]лохо байна.

ХРОНИКО

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум:

1. СССР-эй Дунда машина бүтээлгын министрээр нүхэр Вячеслав Александрович Малышевые томилбо. Энээнтэй дашарамдуулан, нүхэр В. А. Малышев СССР-эй Транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын министрын уялгануудһаа сүлөөлэ[г]дөө.

2. СССР-эй Транспортна ба хүн[дэ] машина бүтээлгын министрэ[эр] нүхэр Иван Исидорович Носенк[о] гэгшые томилбо.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-35, отв секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства - 10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности—4-52, мест информации и писем—11-05 Для междугородных переговоров—16

Н—00580.

Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР.